

Viesturs Klimpiņš, gatavojoties putnu fotografēšanai. Attēls no 1986. gada fotoalbuma "Latvijas putni".

Putnu popularizēšana ar fotogrāfijām: Viesturam Klimpiņam – 80

RUSLANS MATROZIS,
matruslv@inbox.lv

20. gadsimts savvaļas putnu izziņas popularizēšanas jomā ir unikāls, jo palīgā nācis labs papildinājums – fotogrāfija, ar kuras palīdzību interesenti no malas varēja ieskatīties putnu ikdienas dzīves norisēs, iemācīties tos atpazīt un paši pievērsties to iemūžināšanai. Pēdējo simts gadu laikā putnu fotogrāfija ir spērusi lielu soli – no pirmajiem melnbaltajiem attēliem līdz augstas kvalitātes krāsainajiem digitālajiem fotoattēliem. Ziņas par putnu fotografēšanas pirmsākumiem Latvijā ir visai skopas, no gadsimta pirmās puses ir saglabājušies tikai nedaudzi putnu attēli, pārsvarā publicēti. Tas ir saistīts gan ar putnu fotogrāfijas samēra dārgo procesu un nelielo interesentu skaitu, kuri bija iesaistījušies, gan ar politiskajām pārmaiņām gadsimta pirmajā pusē. Latviju piespiedu kārtā bija atstājusi baltvācu etniskā grupa, kā arī daudzi latvieši, to skaitā arī tie, kuri savā brīvajā laikā nodarbojās ar putnu fotografēšanu. Padomju periodā putnu fotografēšanā iesaistījās jaunās paaudzes putnu draugi, kuri darbojās ar dažādu intensitāti, bet viens no tiem – ornitologs Viesturs Klimpiņš – ir veltījis tam visu savu mūžu, sākot no 20. gs. 50. gadiem līdz pat gadsimta beigām.

2017. gada 31. jūlijā Viesturam Klimpiņam apritēja 80 mūža gadi, tāpēc ar šo rakstu apsveicam viņu šajā skaistajā jubilejā. Savukārt jaunākajām paaudzēm gribētos pastāstīt par mūsu ievērojamā putnu fotogrāfa sasniegumiem, īpaši putnu popularizēšanas jomā, izmantojot Latvijā tapušos putnu attēlus.

Putnu fotografēšanas īpatnības padomju gados

Līdz pat 20. gs. 50. gadiem padomju putnu fotogrāfu tehniskās iespējas bija samērā vājas, jo trūka labas optikas, īpaši jaudīgu teleobjektīvu, lai varētu iemūžināt putnus dabiskajos apstākļos un ar tiem raksturīgo uzvedību. Tikai sākot ar 20. gs.

50. gadu otro pusi, padomju optikas ražošana sāka piedāvāt objektīvus, kurus varēja izmantot arī putnu fotografēšanai. Jāatzīmē, ka pieejamā padomju fototehnika bija pasmaga, tāpēc nedaudznie pašmāju fotogrāfi, kuru īpašumā vai lietojumā bija pieejami atbilstoši teleobjektīvi, putnus fotografēja no dažādu konstrukciju

Viesturs Klimpiņš ar ūpja mazuli rokās Engures ezera piekrastē.
Attēls no 1990. gada publikācijas žurnālā "Latvijas Daba" (nr.1).

slēpņiem un pārsvarā pie ligzdām, kur tos varēja sagaidīt ar lielāku varbūtību. Arī V. Klimpiņš, strādājot Bioloģijas institūta Ornitoloģijas laboratorijā no 1960. līdz 2000. gadam, daudz fotografējis putnus stacionāri, īpaši Engures ezerā. Šajā vietā strādājošie ornitologi veica ligzdojošo putnu uzskaites un ziņoja par atrastajām ligzdām, atlika tikai uzmeistarot putnu fotografēšanai atbilstošu slēpni un pavadīt tajā kādu laiku, cerot uz labu gaismu, putna dabisku uzvedību un veiksmīgiem kadriem. Šos slēpņus un V. Klimpiņa padomus izmantojuši arī jaunie putnu fotogrāfi, kuri strādāja šajā stacionārā, piemēram, Aivars Petriņš (Tooma 2016).

Pieprasījums pēc putnu fotogrāfijām

20. gs. 60. gados un 70. gadu pirmajā pusē no preses un grāmatizdevēju puses pieprasījums pēc putnu fotogrāfijām vēl bija samērā niecīgs. Šajos gados arī padomju poligrāfijas iespējas bija samērā atpalikušas no rietumu tehnoloģijām, īpaši dabas bilžu publicēšanas ziņā. Nereti izdevniecības prasīja fotogrāfijas uz lielformāta filmiņām, kuras bija pagrūti savietot ar piedāvāto tehniku putnu fotografēšanai. Sākot ar 20. gs. 50. gadu beigām, Rīgā ārzem-

ju grāmatu veikalā "Globuss" varēja iegādāties Eiropas sociālistiskā bloka valstīs (Vācijas Demokrātiskajā republikā (turpmāk – VDR), Polijā un Čehoslovākijā) labi noformētas putnu grāmatas ar izcilas kvalitātes melnbaltajiem un krāsainajiem attēliem. Tajos gados līdzīgu padomju izdevumu bija samērā maz un tie ir bijuši izdoti visai zemā kvalitātē, turklāt krāsainās bildes drukājot ar izkropļotu krāsu gammu. Gribētos atzīmēt, ka viens no tehniski labākajiem putnu foto albumiem, kas ir izdots 20. gs. 60. gados padomju zemē, ir Bioloģijas institūta Ornitoloģijas laboratorijas vadītāja Zanda Spura (1923–1998) un šīs laboratorijas laboranta, putnu fotogrāfa Viktora Šmita (1912–1989) Rīgā izdots melnbaltais fotoalbums par Engures ezerā ligzdojošajiem putniem (Spuris, Šmits 1962).

Arī padomju ražotās filmiņas ir bijušas zemākā kvalitātē nekā retos gadījumos veikalos pieejamie VDR ražotie analogi (piemēram, *Agfa*, *ORWO color*). Attiecīgi labu attēlu iegūšana prasīja ievērojamu līdzekļu ieguldīšanu, labas optikas un citu fotomateriālu "dabūšanu". Visi šie apstākļi ierobežoja pašmāju dabas draugu un pētnieku interesi un iespējas putnu fotogra-

fēšanā. Tāpēc profesionālā līmenī ar putnu fotografēšanu Latvijā nodarbojušies vien atsevišķi intereenti, bet viens no tiem – Viesturs Klimpiņš – pēc ieguldītā darba apjoma un rezultativitātes no teikti ir uzskatāms par šīs nozares līderi trijās desmitgadēs (20. gs. 70.–90. gados).

Sākot no 20. gs. 70. gadu otrās puses, kad uzsāktas informatīvās kampaņas (padomju propagandas līmenī) par retajām dzīvnieku sugām, kā arī regulāri tika izdotas daudzas populārzinātniskas grāmatas par dabu, pakāpeniski pieaudzis arī pieprasījums pēc putnu fotoattēliem, īpaši pēc krāsainajiem kadriem. Tieši V. Klimpiņa ilgākā laika periodā uzkrātais privātais fotogrāfiju arhīvs varēja nodrošināt izdevniecības ar atbilstošas kvalitātes attēliem. Viņa putnu attēli publicēti gan kolēģu ornitologu populārzinātniskajos rakstos, gan izmantoti daudzos citos izdevumos, piemēram, grāmatā par ūdensputniem (Viķsne, Mednis 1978), grāmatā par dabas aizsardzību (Kronītis 1982), Dabas muzeja putnu ekspozīcijas ceļvedī (Strazds 1983; arī muzeja skatlogu attēlos), medību grāmatā (Siliņš 1984), J. Lipsberga grāmatā par Sarkanās grāmatas dzīvniekiem (Lipsbergs 1985), J. Kaca grāmatās (Kacs 1985, 1989), putnu pētnieka K. Vilka memuāros (Vilks 1986), Z. Spura grāmatā par pasaules putniem (1987) u.c. Tā arī bija iespēja mazliet nopelnīt, lai segtu izmaksas (dārga fototehnika, deficīta filmiņas, drukāšana un papīrs, patērētais laiks ekskursijām utt.).

Ar laiku V. Klimpiņš pats sāka rakstīt populārzinātniskus rakstus, piedāvājot jau pilnu produkta paketi (bildes ar stāstu). 1981. gadā izdevniecība "Liesma" izdeva V. Klimpiņa veidotu **atklātņu komplektu "Latvijas putni"** (Klimpiņš 1981; 16 sugu fotogrāfijas, teksts latviešu un krievu valodā, 25 000 eksemplāru metienā). Tajos gados atklātnes

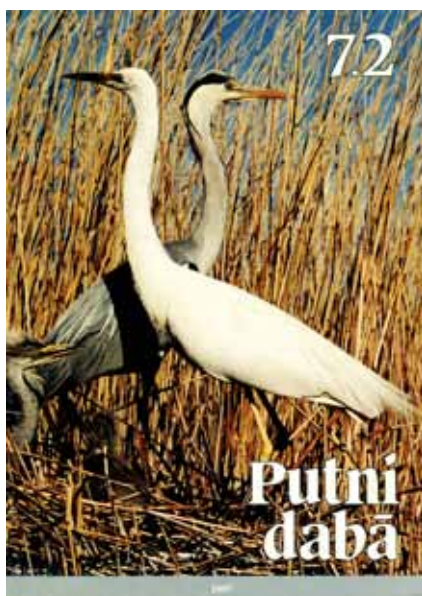

1986. gadā izdotā fotoalbuma "Latvijas putni" vāks.

1987. gada kalendārs ar zilzilītes *Parus caeruleus* attēlu.

1997. gada žurnāla "Putni dabā" vāks ar slavēto V. Klimpiņa zivju gārņa un lielā baltā gārņa pāra attēlu.

bieži izmantoja vēstuļu sarakstē, tāpēc drukāja lielos metienos. 1982. gadā V. Klimpiņš publicēja savu pirmo populārzinātnisko rakstu (Klimpiņš 1982).

Lielākais notikums dabas fotogrāfiju draugu vidū bija 1986. gadā, kad Rīgas izdevniecība "Avots" izdeva ļoti labi noformētu, Viestura Klimpiņa izveidotu **fotoalbumu "Latvijas putni"** (Klimpiņš 1986; informācija plašsaziņas līdzekļos: Volkova 1986). Ideja par šāda albuma izdošanu izteikta jau trīs gadus iepriekš. Šis ir poligrāfiski labi noformēts izdevums, kas iespiests VDR (Erfurtes tipogrāfijā "Fortschritt"), tajā ir 108 sugu attēli un apraksti trīs valodās (latviešu, krievu un angļu). Grāmata tika izplatīta ne tikai Latvijas grāmatnīcās, bet daļa arī citur, tāpēc šis albums samērā ātri kļuva par bibliogrāfisku retumu. Pēc kvalitātes un satura šis noteikti bija viens no labākajiem putnu fotogrāfiju izdevumiem Padomju Savienībā, kas izdots foto filmuņu ērā. Pirmajā žurnāla "Putni dabā" numurā V. Klimpiņš publicēja arī īsu ziņojumu par meža pūces barības objektiem, izmantojot tieši šim albumam gatavotus kadrus, kuri uzņemti 1982.–1986. gadā pie vairākām šīs sugas ligzdām (Klimpiņš 1987).

20. gs. 80. gados Latvijas Dabas pieminekļu aizsardzības biedrība (turpmāk – LDAPB) regulāri izdeva dažādus drukātus izdevumus, popularizējot gan kultūras pieminekļus, gan augus un dzīvniekus. Piemēram, ar V. Klimpiņa putnu fotogrāfijām ir izdoti vairāki **kalendāriši** (katrs 250 000 eksemplāru metienā), bet 1987. gadā V. Klimpiņa putnu attēli izmantoti arī "Mednieku kalendārā" un kalendārā ar putniem.

1990. gadā ir nodrukāts LDAPB un pirmais LOB plakāts (59x43,5 cm, teksts latviešu un krievu valodā), kurā bija attēlota dzeltenā cielava, fotogrāfijas autors bija V. Klimpiņš. Tajā pašā gadā žurnālā "Horizonts",

kas iznāca latviešu un krievu valodā, katrā no 12 numuriem tika nodrukāta viņa sagatavota sērija par Latvijas putniem, ar lielu fotogrāfiju uz pēdējā vāka un aprakstu par sugas izskatu, bioloģiju, sastopamību utt.

Jāatzīmē, ka, sākot ar 1988. gadu, plašsaziņas līdzekļos parādījās arī raksti par Viesturu Klimpiņu kā putnu fotogrāfu (Grinberga 1988; Anon 1990; Briede 1995; Aleksandrovs 2002; Anon 2007).

Putnu fotogrāfijas neatkarīgajā Latvijā

Kopš neatkarības atgūšanas ir sācies tirgus ekonomikas periods un pieprasījums pēc putnu bildēm pakāpeniski atjaunojies. Rīgas izdevniecība "Mia Press" publicēja trīs Dzintras Jirgensones un Viestura Klimpiņa sastādītas nelielas grāmatas "Putni Latvju dainās" no sērijas "Daba dainās", katrā izdevumā pa 15 putnu attēliem (Jirgensone, Klimpiņš 1994a, 1994b, 1995; pirmo divu izdevumu recenzija: Strazds 1995).

1997. gada sākumā izdevniecība "Zvaigzne ABC" publicēja Jāņa Baumaņa (1940–2006) un Viestura Klimpiņa **putnu fotonoteicēju "Putni Latvijā. Palīgs putnu novērošanai dabā"** (Baumanis, Klimpiņš 1997; informācija plašsaziņas līdzekļos: Strazdiņš 1997; Apsīte 2003). Jāatzīmē, ka šajā noteicējā tika izmantotas daudzas Latvijā tapušas putnu fotogrāfijas. Grāmata bija visai populāra, par ko liecina arī divi papildu metieni turpmākajos gados (2003., 2016. g.), un tā, 20 gadus pēc pirmizdevuma, joprojām ir pieejama grāmatnīcās.

Gribētu arī pastāstīt par kādu V. Klimpiņa bildi, kura ir iemantojusi pasaules slavu. 1997. gada maijā Engures ezera Kazrovseklumā putnu gredzenotājs Mārtiņš Kalniņš ar draugiem atrada lielā baltā gārņa ligzdu. Pie ligzdas vienlaikus novērots tikai viens lielais baltais gārnis, savukārt, veicot fotografēšanu pie ligzdas, V. Klimpiņš neapšaubāmi pierādīja,

Šinca šņibitis *Calidris alpina schinzii* kādreiz ligzdoja Latvijā, bet pēdējā zināmā atrastā ligzda ir datēta ar 1997. gadu. V. Klimpiņa arhīvā ir labākās šīs sugas ligzdotāju fotogrāfijas no Latvijas.

ka otrs pāra putns ir zivju gārnis. Uz ligzdas uzņemtā fotogrāfija, kur var redzēt abus pāra putnus, tika vairākkārt publicēta gan pašmāju izdevumos (Baumanis, Kalniņš 1997; Klimpiņš 2001), gan arī ārzemēs (Baumanis 1998; Hancock 1999).

Jāatzīmē, ka Ornitoloģijas laboratorijas pētnieki regulāri izmantoja V. Klimpiņa uzņemtās putnu fotogrāfijas dažādos projektu pārskatos un publikācijās. Piemēram, ornitologa Jāņa Viksnes (1936–2015) grāmatā par Engures putniem un to pētījumiem, kas nodrukāta trijās valodās, ir daudz V. Klimpiņa uzņemtu attēlu (Viksne 1997).

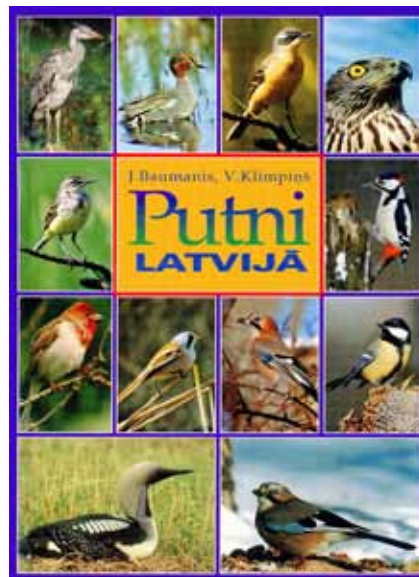
2000. gadā V. Klimpiņš pensionējās, bet brīvajā laikā turpināja darbu pie sava, daudzos gados uzkrātā, putnu fotogrāfiju arhīva izmantošanas. Piemēram, 2000. gada pavasarī un vasarā V. Klimpiņš sarīkoja **putnu attēlu izstādi Latvijas Fotogrāfijas muzejā**. Informāciju par šo pasākumu un pašu autoru visai plaši izziņoja plašsaziņas līdzekļi, to skaitā arī reģionālie, jo izstāde tika izstādīta arī Kuldīgā, Limbažos, Madonā u.c. (piemēram: Jansone 2000; Kalča 2000; Matīsa 2000; Riekstiņa 2000; Tāfelberga 2000).

Nākamajā, 2001. gadā V. Klimpiņš izdeva savu **atmiņu grāmatu “Putnu fotogrāfa piezīmes”**, pašā nosaukumā trāpīgi apzīmējis savas dzīves misiju (Klimpiņš 2001; informācija plašsaziņas līdzekļos: Anon 2001; Zemberga 2001; Banzīna 2002). Savukārt gadu vēlāk publicēja **enciklopēdiju “Mūsu putni”** (Klimpiņš 2002; informācija plašsaziņas līdzekļos: Aleksandrovs 2002; Alberte 2002).

Periodā no 2000. līdz 2008. gadam V. Klimpiņš publicēja dažus desmitus populārzinātnisku rakstu par putniem, kurus ilustrējis ar savām bildēm: žurnālā “Vides Vēstis” (2000–2001, 7 raksti), avīzē “Spicā Avīzē” (2000–2001, 3 raksti) un, visvairāk, bērnu auditorijai domātajā žurnālā “Zilīte” (2004–2008, 17 raksti). Vēlākos gados ar publicistiku V. Klimpiņš vairs nav nodarbojies, bet līdz pat mūsdienām viņa putnu fotogrāfijas joprojām tiek publicētas dažādos izdevumos.

Noslēguma vietā

Viesturam Klimpiņam piemīt arī laba stāstītprasme. Šo rindiņu autoram pirmie kontakti un iespāidi par viņa personību radās 1994. gada jūlijā, kad vairāk nekā mēnesi strādāju Ornitoloģijas laboratorijas Raudas stacionārā. Kādu laiku tur nodzīvoja arī mūsu slavenais putnu

Fotonoteicēja “Putni Latvijā” vāks, 1997. g.

V. Klimpiņa memuāru grāmatas vāks, 2001. g.

Enciklopēdijas “Mūsu putni” vāks, 2002. g.

fotogrāfs, gandrīz katru dienu pie pusdienu galda klātesošajiem viņš tēlaini un visai detalizēti pēc atmiņas stāstīja par novērojumiem, kurus izdarījis no slēpņa, piemēram, fotografējot lielās gauras pērējumu Gaujā, siki aprakstīja meža zosu ģimenes gaitas un savstarpējos kontaktus Engures ezera Lielrovā, stāstīja par piedzīvojumiem Kolkas ragā, vairāk cīnoties ar padomju robežsargu izrādīto interesi par fotogrāfa slēpni, kas bija uzstādīts liedagā. Ar lepnumu rādīja krāsainās putnu fotogrāfijas, kuras tajos gados bija retums un visai dārgs prieks, jo lielākā daļa no dabas fotogrāfiem izmantoja krāsainās diapozitīvu filmas, kuru izmaksas

bija krietni zemākas, nevis dārgās negatīvās filmas, kuras bija vēl jānokopē uz krāsainā fotopapīra. Kādu dienu aizņēmos no Viestura padomju teleobjektīvu, kas pēc izmēra bija divlitru burkas lielumā un visai pasmags. Uzskrūvēju to savai padomju fotokamerai "Zenit" un brīvajā laikā Raudas apkārtnē meklēju fotogrāfēšanai cienīgus kadrus. Tikai tajā brīdī varēju novērtēt, cik liels darbs bija jāiegulda un ar kādu pacietību ir jābūt apveltītam, lai iegūtu labas putnu fotogrāfijas. Toreiz viss fotogrāfēšanas process, no tehnikas izvēles līdz gala produktam – putna fotogrāfijai –, bija daudz dārgāks, laikietilpīgāks, grūtāks un sarežģītāks, nekā tas ir mūsdienās.

Tikai iekšēji motivēts cilvēks ar lielām darbaspējām, tehniskajām zināšanām un iemaņām varēja kļūt par labu un, ar laiku, arī sabiedrībā atzītu putnu fotogrāfu.

Šajā skaistajā dzīves jubilejā novēlam mūsu slavenajam putnu fotogrāfam Viesturam Klimpiņam možu garu un sirdsmieru, kā arī vēlētos izteikt lielu pateicību no nākamajām putnu vērotāju, pētnieku un fotogrāfu paaudzēm par viņa mūža ieguldījumu, ar savu piemēru un padomu iedvesmojot kolēģus pievērsties putnu fotogrāfēšanai. Īpašs paldies par putnu pasaules popularizēšanu, izmantojot putnu fotogrāfijas!

Literatūra

- Aleksandrov V. 2002. Putnu fotogrāfs Viesturs Klimpiņš. *Neatkarīgā Rīta Avīze*, 01.06.2012.: 3.
- Anon. 1990. Viesturs Klimpiņš. *Latvijas daba* 1: 36–37.
- Anon. 2001. Iznākusi grāmata "Putnu fotogrāfa piezīmes". *Vides Vēstis* 11: 25.
- Anon. 2007. Viesturam Klimpiņam 70. *Putni dabā* 2007/2–3: 2.
- Apšite K. 2003. Palīgs putnu vērotājam. *Vides Vēstis* 12.2003: 9.
- Banzaņa A. 2002. Ar fotoaparātu pie putniem. *Zemgale* 18 (12.02.2002): 9.
- Baumanis J. 1998. Hybridisation zwischen Silberreiher *Egretta alba* und Graureiher *Ardea cinerea* in Lettland. *Limicola* 12 (3): 142–145.
- Baumanis J., Kalniņš M. 1997. Pierādīts lielā baltā gārņa un zivju gārņa hibridizācijas gadījums Latvijā. *Putni dabā* 7.2: 1–3.
- Baumanis J., Klimpiņš V. 1997. Putni Latvijā. Rīga: Zvaigzne ABC, 299 lpp.
- Briede I. 1995. Vienīgais Klimpiņš Latvijā. *Diena*, 10.06.1995.: 13.
- Grīnberga H. 1988. Ieskaties acīs putnam! *Zvaigzne* 7: 14–15.
- Hancock J. 1999. Herons and Egrets of the world. Academic Press, 208 p. (zivju un lielā baltā gārņa pāra fotogrāfija 17. lpp)
- Jansone Z. 2000. Fotogrāfa Viestura Klimpiņa "Putni". *Saldus Zeme*, 08.04.2000.: 5.
- Jirgensone D., Klimpiņš V. 1994a. Putni latvju dainās. Pirmā grāmata. Rīga: MIA-Press, 16 lpp.
- Jirgensone D., Klimpiņš V. 1994b. Putni latvju dainās. Otrā grāmata. Rīga: MIA-Press, 16 lpp.
- Jirgensone D., Klimpiņš V. 1995. Putni latvju dainās. Trešā grāmata. Rīga: MIA-Press, 16 lpp.
- Kacs J. 1985. Kā migrē un orientējas putni. Rīga: Zinātne, 79 lpp.
- Kacs J. 1989. Putnu valoda. Rīga: Zinātne, 79 lpp.
- Kanča M. 2000. Ārpus kadra paliekošais: Latvijas lielākā putnu fotoattēlu kolekcija. *Jaunā Avīze*, 06.04.2000.: 5.
- Klimpiņš V., 1981. Latvijas putni. Atklātņu komplekts. Rīga, Avots, 16 atklātnes
- Klimpiņš V. 1982. Pie loga klauvē zilīte... *Zvaigzne* 24: 24.
- Klimpiņš V. 1986. Latvijas putni. Rīga: Avots, 184 lpp
- Klimpiņš V. 1987. Meža pūces mazuļu barība (pēc fotouzņēmumiem). *Putni dabā* 1: 99–100.
- Klimpiņš V. 2001. Putnu fotogrāfa piezīmes. Rīga: Nacionālais apgāds, 127 lpp.
- Klimpiņš V. 2002. Mūsu putni. Enciklopēdija. Rīga: Zvaigzne ABC, 68 lpp.
- Kronitis J. 1982. Dabas aizsardzība. Rīga, Avots.
- Lipsbergs J. 1985. Dzīvnieks Sarkanajā grāmatā. Rīga: Zinātne, 102 lpp.
- Matīsa K. 2000. Latvijas putni fotogrāfijās. *Neatkarīgā Rīta Avīze*, 31.03.2000.: 33.
- Riekstiņa I. 2000. Ciemos pie Viestura putniem. *Tukuma Ziņotājs*, 04.04.2000.: 6.
- Siliņš A. 1984. Medības Latvijas PSR. Rīga: Avots, 327 lpp.
- Spuris Z. 1987. Pie pasaules putniem. Rīga: Liesma, 169 lpp.
- Spuris Z., Šmits V. 1962. Putnu rezervāts. Rīga: Latvijas Valsts izdevniecība, 168 lpp.
- Strazdiņš Ģ. 1997. Grāmatu apskats. *Vides Vēstis* 2: 11.
- Strazds A. 1983. Latvijas PSR putni. Latvijas PSR Dabas muzeja ekspozīcijas ceļvedis. Rīga: Avots, 16 lpp.
- Strazds M. 1995. Putni Latvju dainās. *Putni dabā* 5.1: 49–50.
- Tāfelberga D. 2000. Putnu pētnieks fotogrāfs. *Kurzemieks*, 01.07.2000.: 6.
- Tooma A. 2016. Aivars Petriņš bildēja jau fotofilmu laikā. *Vides Vēstis* 3: 1, 52.
- Vilks K. 1986. Atmiņas par putniem. Rīga: Zinātne, 151 lpp.
- Viksne J. 1997. Engure – putnu ezers. Rīga: Jāņa sēta, 111 lpp.
- Viksne J., Mednis A. 1978. Latvijas ūdensputnu nākotne. Rīga: Zinātne, 81 lpp.
- Volkova A. 1986. Putni – tur augšā un blakus. *Jaunās Grāmatas* 5: 10.
- Zemberga K. 2001. Putnu fotogrāfa "pekstiņi" izdoti grāmatā. *Lauku Avīze*, 18.10.2001.: 31.
- Zirnīs E. 2000. Karaļu sporta meistars. *Diena*, 19.04.2000.: 16.

Summary

The promotion of birds with photos: bird photographer Viesturs Klimpiņš – 80 /Ruslans Matrozis/

One of the best-known Latvian bird photographers – Viesturs Klimpiņš celebrated his 80th birthday on 31 July 2017. He was an active ornithologist in the 1960-ties, but at the same time he started to spend much time, energy and his own resources on taking bird photos. From the 1960-ties, and especially from the 1970-ties up to the 1990-ties, his bird photos were published in many articles and books, on calendars and posters. In 1986 his book "Latvian Birds" was published with some of his best bird photos and in 2001 a memoir: "A Bird Photographer's Notes" about his experience of photographing birds in Latvia for more than 40 years.